

**ערה דברים האסורים לעשות בשבת לאור הנר וכו' י"ג סעיפים:**

א אסור להשתמש לאור הנר בשבת כל דבר (א) שצריך עיון הרבה כגון לפלות בנדויב או לבדוק ציצית או לקרות בספר לאור הנר של שמן ואפילו אם אינו מוציא כפיו מה שהוא קורא ג גרה שמה ישבה ויטה ה הנר לקרב השמן אל הפתילה כדי שתדלוק יותר יפה ויחייב משום מבערי.

אבל בנר של שעווה או של חלב (ב) הכרוך סביב הפתילה שאין דרך להמתו

**קונטרס אחרון**

(א) שצריך עיון הרבה בו כן הוא בהדיא ברמב"ם<sup>א</sup> וטור ושול"ע ט"ז סי' זה, דלא ס"ל כמ"ש הר"ן הביאו המג"א<sup>ב</sup> שהתירו מפני הנקיות, דהא בהדיא כתב הטור<sup>ג</sup> הילכך כו' וצריך עיון רב כו', וכן הוא בהדיא ברמב"ם אלא בעיון הרבה כו' לפיכך כו', וכ"ד השי"ע דהא לא ס"ל כמ"ש הר"ן שבודק הכוס אם הוא נקי וכמ"ש המג"א שם, וא"כ לא שייך לומר מפני הנקיות. והירושלמי<sup>ד</sup> מסייע להו, דהא בקניבת ירק לא שייך לפלוגי בין שמש קבוע לאינו קבוע ואפילו הכי שרי, מכלל דהכא לא מיירי בנוונא דאית ביה משום נקיות. ובלא"ה כיון שרמב"ם וטור וש"ע מקילין הכי נקטינן להקל בדבריו סופרים:

(ב) הברך בו מ"ש הט"ז<sup>ה</sup> משום מלאכה שאינה צריכה לגופה דרבנן צ"ע, הלא משנה שלמה שגנינו<sup>ו</sup> לא יקוב אדם כו' ופרש"י<sup>ז</sup> ורא"ש פ"ב דביצה<sup>ח</sup> וטו"ש<sup>ט</sup> סי' רס"ה<sup>י</sup> וט"ז עצמו סי' תקי"ד<sup>י</sup> משום גזרת כיבוי, אף שאינו עוסק כלל בכיבוי, ופשיטא דגם התם הוא מלאכה שאינה צריכה לגופה, כחס על השמן דר' יוסי פוטרי<sup>יא</sup> משום דס"ל כרבי שמעון<sup>יב</sup>, וכ"כ בהדיא במגיד משנה פ"יב<sup>יג</sup> הביאו המג"א סי' רס"ה<sup>יד</sup>. וכ"ש לפי מה שכתב הט"ז סימן תקי"ד<sup>י</sup> הוה אפילו גזירה לגזירה ע"ש ובמ"ש סימן רס"ה<sup>טו</sup>. ועוד קשה דכולי פרקין דכל כתבי אייבו באה דאי שוית ליה אתי לכיבוי, אף על פי שאינו עוסק כלל בכיבוי, ואפילו לזיידן<sup>יז</sup> קיייל הכי כמבואר בס"י של"ד<sup>יח</sup>, ע"ש בב"י<sup>יט</sup> בשם המרדכי פ"ב דביצה<sup>כ</sup> והר"ן בפי' הבית<sup>כא</sup>, וע"ש בר"ן דאפילו על ידי נכרי אסור להציל<sup>כב</sup>, ואם כן הוא הדין כאן אם היה מקום לגזרת כיבוי לא היה לנו להתיר משום שהיא מלאכה שאינה צריכה לגופה, והטעם מבואר בר"ן שם ובסוף פ"יב<sup>כג</sup>

א רמב"ם פ"ה ה"ב וה"ג, מור ושול"ע פ"ב, אלוה רבא ס"ק יב, וראה ק"א סק"א.  
 ב מנשה א, א (מבטל כנס מבריו - רש"י שם), מור ושול"ע פ"א, וראה לקמן סי' ששן סוף פ"ב.  
 ג רש"ל בהגהותיו על המור. מנשה מנשה סי' תננ, מ"א סק"א. וראה ק"א סק"א.  
 ד רמב"ם פ"ה ה"ב וה"ג, מור ושול"ע פ"ב, אלוה רבא ס"ק יב, וראה ק"א סק"א.  
 ה מנשה א, א (מבטל כנס מבריו - רש"י שם), מור ושול"ע פ"א, וראה לקמן סי' ששן סוף פ"ב.  
 ו רש"ל בהגהותיו על המור. מנשה מנשה סי' תננ, מ"א סק"א. וראה ק"א סק"א.  
 ז רמב"ם פ"ה ה"ב וה"ג, מור ושול"ע פ"ב, אלוה רבא ס"ק יב, וראה ק"א סק"א.  
 ח רמב"ם פ"ב דביצה, ורא"ש פ"ב דביצה, וטו"ש סי' רס"ה, וט"ז סי' רס"ה.  
 ט רמב"ם פ"ב דביצה, ורא"ש פ"ב דביצה, וטו"ש סי' רס"ה, וט"ז סי' רס"ה.  
 י רמב"ם פ"ב דביצה, ורא"ש פ"ב דביצה, וטו"ש סי' רס"ה, וט"ז סי' רס"ה.  
 יא רמב"ם פ"ב דביצה, ורא"ש פ"ב דביצה, וטו"ש סי' רס"ה, וט"ז סי' רס"ה.  
 יב רמב"ם פ"ב דביצה, ורא"ש פ"ב דביצה, וטו"ש סי' רס"ה, וט"ז סי' רס"ה.  
 יג רמב"ם פ"ב דביצה, ורא"ש פ"ב דביצה, וטו"ש סי' רס"ה, וט"ז סי' רס"ה.  
 יד רמב"ם פ"ב דביצה, ורא"ש פ"ב דביצה, וטו"ש סי' רס"ה, וט"ז סי' רס"ה.  
 יה רמב"ם פ"ב דביצה, ורא"ש פ"ב דביצה, וטו"ש סי' רס"ה, וט"ז סי' רס"ה.  
 יז רמב"ם פ"ב דביצה, ורא"ש פ"ב דביצה, וטו"ש סי' רס"ה, וט"ז סי' רס"ה.  
 יח רמב"ם פ"ב דביצה, ורא"ש פ"ב דביצה, וטו"ש סי' רס"ה, וט"ז סי' רס"ה.  
 יט רמב"ם פ"ב דביצה, ורא"ש פ"ב דביצה, וטו"ש סי' רס"ה, וט"ז סי' רס"ה.

**צינונים לקונטרס אחרון**

- א פ"ה ה"ב וה"ג.
- ב יב, ב ד"ה כאן בשמש קבוע.
- ג ס"ק י.
- ד ראה לחם הפנים סי' פ.
- ה וכו' לקמן סי"ב.
- ו ס"ק ח: שהוא בודק איזה כלים יניח על השלחן.
- ז פ"א ה"ג. ובלקמן סי"א.
- ח ס"ק ב וסי' רעח סוף פ"ק א.
- ט ט"ז ב.
- י שם ד"ה שחאה.
- יא סי' ז.
- יב סעף א, ולעיל שם ס"א.
- יג ס"ק ו.
- יד במשנה ט"ז ב.
- טו רכ"ב יוחנן לא, ב, ובלקמן סי' רעח ס"א.
- טז הלכות ב.
- יז ס"ק א.

יח ט"ז ו, שטעם האיטור הוא שמה יבוא להסתפק (לא רק מהשם שבששופורת, אלא) גם מהשמן שבנר.  
 יט ק"א ריש ס"ק א.  
 כ דכ"כ היה מלאכה שאינה צריכה לגופה ואסור רק מדרבנן.  
 כא שגזרין שמה יכבה.  
 כב סוף הסי' ד"ה כתב הרמב"ם.  
 כג רמז תרפ"ג, בשם הראב"ה סי' תשנז.  
 כד (סא, א) ד"ה ובמקום.  
 כה ובלקמן סי' שלד סכ"ה.  
 כו (לה, ב) ד"ה ודאמרין אימר: אבל מידי דדמי למלאכה דאורייתא אלא שפטור עליה מפני שאינה צריכה לגופה בכיוצא בזה כרמלית ור"ה שזין הן, וראה תהלה לרוד סי' רעח סק"א. הערות בשו"ע אדמו"ה ז' ע' 167.

# הלכות שבת ערה

נג

כשהפתילה היא כשרה (עין סי' רס"ד<sup>11</sup>) יש מתירים<sup>10</sup> ויש אוסרים<sup>1</sup> גזירה שמא ימחוט ראש הפתילה<sup>12</sup> ויש בזה משום מכבה<sup>13</sup> ולעת הצורך יש לסמוך על סברה הראשונה<sup>14</sup>:  
**ב** אפילו אם הנר קבוע בחור שבכותל<sup>15</sup> שאינו יכול להטותו ואפילו הוא גבוה עשר קומות<sup>16</sup> שאינו יכול ליגע אליו כלל ואפילו הוא סגור<sup>17</sup> בעששית<sup>18</sup> אסור בכל ענין שלא חלקו חכמים בדבר<sup>19</sup> שהנר שאסרו להשתמש לאורו תשמש שצריך עיון אסורו בכל ענין<sup>20</sup>:

## קונטרס אחרון

ע"ש. וכי"מ בסי' ש"א<sup>21</sup> דמלאכה שאינה צריכה לגופה לא דמי לשאר איסור דרבנן, ע"ש בב"י<sup>22</sup> בשם ר"ח<sup>23</sup> (ובר"ן ספ"י ודו"ק), וכן סתם בתחלה בש"ע שם<sup>24</sup> (ע"ש), וכ"כ בט"ז שם<sup>25</sup>.

והנה הרמב"ן במלחמות פ"יו<sup>26</sup> ס"ל כר"ש במלאכה שאינה צריכה לגופה, וכ"כ גם להר"ף, ובריש פ"ב אטר של שועה שמא ימחוט, וכ"כ גם להר"ף ג"כ ע"ש<sup>27</sup>. אלא דלמ"ד בסוף סי' תקי"ד דיש איסור דאורייתא במחיתת הנר אף ביו"ט משום כיבוי (ע"ש במג"א<sup>28</sup> ובמ"ש שם בסי' תצ"ה<sup>29</sup>), א"כ צריך לומר הא דלא אסרו לקרות לאור הנר ביו"ט, וכן להדליק בשמנים הפסולים, חוץ משמן שריפה<sup>30</sup>, ע"כ היינו משום דלא גזרו כלל שמא ימחוט אלא שמא יטה בלבד, שההטיה קלה יותר מהמחיתה ולא גזרו אלא על דבר שקל לעשותו, כמ"ש התוס'<sup>31</sup> (וספר התרומה<sup>32</sup>) ספ"יו וריש ביצה<sup>33</sup>. ולזה נתכוין ג"כ הט"ז<sup>34</sup> בתחלת קושיותו על הבי"ו. וכן למ"ד בסוף סי' תקי"ד<sup>35</sup> דע"י כלי יש איסור דאורייתא ואפילו הכי שלא בכלי שרי מדינא (אלא שנחנו להחמיר<sup>36</sup>) ולא גזרינן אטו כלי, כ"ש שאין לגזור על הקריאה בלבדה שמא ימחוט אפילו שלא בכלי, ועוד דאם היה מקום לגזרה זו היה ראוי לגזור ג"כ שמא ימחוט בכלי המיוחד לכך כדרכו בחול, ומחיתה זו קלה יותר מכיבוי, וליתסר מהאי טעמא לקרות לאורו ביו"ט ולהדליק בשמנים הפסולים, אלא ודאי דלא גזרינן גזרה זו כלל לדעתם. וזהו ג"כ דעת רש"י ובה"ט<sup>37</sup>, ועל זה יש לסמוך במקום הצורך להקל בדברי סופרים:

יג מ"א סק"ג. וראה לעיל סי' רסד: ואם צריך ללמד  
בלילה לאור הנר.  
יד סמ"ק סי' רפא (ע' רצד). מור בשם רבינו פ"ן. שו"ע  
ס"א.  
טו רבה י"ב, ב (שתי קומות כו' עשרה בתים זו על גב  
זו). מור שו"ע שם.  
טז ב"ח. הובא במ"א סק"א.  
יז סמ"ק ומור שו"ע שם.  
יח מור שו"ע שם. וראה ערוך לקמן סי' שב סכ"ד. סי'  
יט סוף סכ"ב.  
יט מ"ז סק"א.

ח סוף י"א.  
ט הגהות אשירי פ"א סכ"ז מסתפק בזה. הגהות טורש"ל  
למור מתיר בשם חכם אחד. ב"ח ס"ה ובסוף הסימן  
(לענין קריאת התורה). מ"ז סק"ב (וב"י רעה סוף פ"ק א).  
מ"א סק"ג.  
י כ"י ד"ה תבוב כגדוהות. שו"ע ס"א. מ"א שם כשם  
הראב"ן סי' שג.  
יא הרמב"ן במלחמות ריש פ"ב. כ"י שם. וראה אליה  
רבה סק"ג.  
יב אף הדיו מלאכה שאינה צריכה לגופה (מ"ז ונ"א  
שם). וראה קו"א סק"ב.

## ציונים לקונטרס אחרון

לג וא"כ בודאי סבירא להו כמדרכי רובין הג"ל  
שמלאכה שאינה צריכה לגופה חמורה משאר  
איסורי דרבנן.  
לד ס"ק ב. ולקמן שם סכ"ג.  
לה קרי"א ס"ק ד.  
לו שמכבא"ר במנשה כד, ב.  
לז קכ"א, א ד"ה משתמש.  
לח סי' רמז.  
לט ג, א ד"ה גזירה.  
מ כאן ס"ק ב.  
מא סע"ף י.  
מב ראה מ"א שם ס"ק ב. לקמן שם סכ"ג.  
מג שהם דעת היש מתירים בפנים כאן, וי"ט.

כז ראה לקמן שם ס"א: כדי שלא יבא לידי איסור  
חמור לכבות הדלקה. ושם ס"ה: הואיל ועיקרה  
מן התורה דהיינו אם היה צריך לגופה משא"כ  
הכרמלית עיקרה מרבירי סופרים. וראה לעיל סי' רסו  
קרי"א ס"ק ב.  
כח ד"ה וכתב עוד.  
כט שבת צו, א.  
ל סוף ב (שבחחלה התיר רק בכרמלית, ואח"כ  
כתב: ויש מי שמתיר להוציאו אף לרה"י. וראה  
לקמן שם ס"ה שפסק כהאוסרים).  
לא ס"ק ג.  
לב ד"ה ומ"ש ומלא. וכ"ה בחידושי קא"ב ב ד"ה  
ברצין. קנז, א ד"ה בכל.

## הלכות שבת ערה

ג ומכל מקום לא אסרו אלא אחד בלבד אבל שנים קורין ביחד<sup>3</sup> שאם יבא האחד להטות ויכירנו הברור<sup>4</sup> והוא שקורין בענין אחד<sup>5</sup> שאו משגיח האחד במה שחבירו עושה<sup>6</sup> אבל אם זה קורא בענין זה וזה קורא בענין זה אף על פי ששני הענינים הם בדרך אחד<sup>7</sup> הרי כל אחד ואחד מרוד בעניניו<sup>8</sup> ואין משגיח במעשה הברור<sup>9</sup> ולפיכך אסורים לקרות.

ואפילו בשקורין ענין אחד אלא שזה קוראהו בספר אחד וזה קוראהו בספר אחר הרי כל אחד מרוד בספרו ואינו משגיח במעשה הברור<sup>10</sup> ולכך אסורים לקרות ולכן אסור לומר פיוטים בבית הכנסת כלילי יום טוב שהל להיות בשבת<sup>11</sup> לפי שכל אחד קורא מספרו ויש אומרים<sup>12</sup> שאין חילוק בין ספר אחד לספרים הרבה כל שקורין בענין אחד מותר והמנהג כסבירא הראשונה<sup>13</sup>:

ד הרוצה לקרות ואומר לאחר שעמו שאינו קורא תן דעתך עלי שלא אטה הנר הרי זה מותר לקרות והוא הדין אם אומר בן לאשתו<sup>14</sup> אע"פ שדעתה קרובה אצלו לא תניחהו להטות<sup>15</sup> וכן אם מפלה את בנדיה והיא משמרתו שלא יטה הרי זה מותר<sup>16</sup> אבל אם היא או אחר ג"כ מפלה עמו אסור<sup>17</sup> שהרי כל אחד בודק במקום אחר וכל אחד מרוד בבדיקתו ואינו משגיח במעשה הברור<sup>18</sup>:

ה אדם חשוב<sup>19</sup> שכבודו ל<sup>20</sup> שאין דרכו להטות הנר בעצמו כל ימות החול מותר לו לקרות בשבת ואפילו יחודי ואין אחר משמרו:

ו לא התירו לשנים שיקראו בענין אחד אפילו בספר אחד אלא לאור הנר אבל אצל המדררה אפילו עשרה כחד אין קורין<sup>21</sup> שמתוך שזנבות האורים סמוכים להם ויכול אחד לחתות בהם בקל ובמהירות כל כך קודם שירגיש בו הברור<sup>22</sup> ומה יועיל שיוכירו חבירו אחר שחתה כבר (ומטעם זה אף כשמתחממים אצלה לא ישבו בסמוך לזנבות האורים<sup>23</sup>):

ז תינוקן<sup>24</sup> של בית רבן קורין לאור הנר<sup>25</sup> אפילו שלא בפני רבן<sup>26</sup> מפני שאימת רבן עליהן<sup>27</sup> ואין מושמין יד לשום דבר אף בחול אלא על פי רבן<sup>28</sup> ולפיכך לא יבאו להטות:

ח מותר לקרות פרק במה מדליקין לאור הנר שהרי הוא מוכיר איסור שבת ואך ישבח וימח<sup>29</sup>:

**ב** נגמרא י"ב ב. מור וש"ע ס"ב.  
**כא** רש"י שם ר"ה הא תרי. מור וש"ע שם.  
**כב** ר' אלעזר בגמרא שם. מור וש"ע שם.  
**כג** מור וש"ע שם.  
**כד** ממשמעות רש"י שם ר"ה בשני ענינים. סמ"ג ל"ח סה (זו, א).  
**כה** רמב"ם פ"ה ה"ד.  
**כו** מ' רש"י שם.  
**כז** ב"י ר"ה ה"ק אחד. רמ"א ס"ב.  
**כח** סמ"ג שם. ספר התרומה ס' ריש. הגהות מייטנות פ"ה אות ס. מרדכי רמז רל"ו. רמ"א שם.  
**כט** מור בשם סמ"ג ס' רפא (ראו שם ע' רצד). אור ויוען ה"ל ע"ש ס' לב. הובא בררכי משה ס"א.  
**ל** ררכי משה ס"ב. רמ"א ס"ב.  
**לא** שבלי הלקט ס' סד. מור וש"ע ס"ג.  
**לב** שמעטם זה אוסר במס' ס' רפא (ע' רצד).  
**לג** מ"ז סק"ל. וראה לקמן ס' תלא ס"א וק"א סק"ב.  
**לד** ב"ח ס"ב. מ"ז שם. מ"א סק"ד.  
**לה** מ"ז שם.  
**לו** רבא י"ב ב. מור וש"ע ס"ד.  
**לז** מ"ז סק"ה.  
**לח** רב הונא שם. מור וש"ע ס"ה.  
**לט** רש"י שם ר"ה במדרה. מור וש"ע שם. מ"ז סק"ו.  
**מ** מ"ז שם.  
**מא** רשב"ג י"ג א. מור וש"ע ס"ו.  
**מב** מגד משנה פ"ה ה"א במש' הרשב"א. מ"ז ומ"א סק"ו.  
**מג** נגמרא שם. מור וש"ע שם.  
**מד** רש"י שם ר"ה ואימת רבן.  
**מה** סמ"ג ס' רפא (ע' רצד). הגהות מייטנות פ"ה אות ס. מור וש"ע ס"ז.

# הלכות שבת ערה

## רנה

**מ** נוהגים לקרות לביל יום הכפורים במחזורים מפני שאימת יום הכפורים עליהם ולא ימו<sup>101</sup>:

**י** הרב יכול לראות לאור הנר מדיכן יקראו התניוקות<sup>102</sup> ולסדר ראשי הפרשיות<sup>103</sup> בפיו<sup>104</sup> מתוך הספר לאור הנר והשאר קורא בעל פה לסייע את התניוקות ולא ראשי פרשיות בלבד אלא כל שיודע קצת הפרשה בעל פה ובקצת צריך לראות בספר אפילו באמצע הפרשה הרי זה מותר שמאחר שאינו מעיין בספר תמיד יש לו היכר בזה ולא יבא לשכוח ולהטות<sup>105</sup>.

לפיכך ליל פסח שחל להיות בשבת מותר לקרות ההגדה בספר לאור הנר לפי שאין עם הארץ שלא תהא שגורה בפיו קצת<sup>106</sup> ואינו צריך לעיין בספר אלא לפרקים<sup>107</sup> (ו) ואף כשקורא כולה בספר מותר כיון שאינו צריך לזה) והוא הדין הומירות שאומרים בכל שבת על השלחן מי שרגיל בהן קצת בעל פה יכול לאמרן מתוך הספר<sup>108</sup> וכל שכן שהמשכים בשבת לבית הכנסת מתפלל שם לאור הנר הדולק מבעוד יום שהוא מותר שהתפלה ושאר דברים שהוא רגיל לאמרם הם שגורים בפיו יותר מדהגדה<sup>109</sup> אבל ללמוד אסור<sup>110</sup> אפילו הוא יום אם החרד אפל עדיין בענין שצריך לנר<sup>111</sup>:

**יא** כלים הדומין זה לזה וצריך עיון רב להבחין (בין זה לזה) ביניהם אסור לברקן לאור הנר<sup>112</sup> ואפילו להבחין בין בגדיו לבגדיו אשתו אסור<sup>113</sup> אם הם דומים זה לזה<sup>114</sup> אבל מסתכל הוא מה שבכוס ומה שבקערה לאור הנר שהתירו לו מפני הנקיות ומפני הסכנה והוא הדין לברור ירק האוכל מתוך הפסולת<sup>115</sup> וכן כל כיוצא בזה:

**יב** שמש שאינו קבוע<sup>116</sup> אסור לו לברוק כוסות או קערות הדומין ולהבחין ביניהם

### קונטרס אחרון

**(ג) ואף בשקורא** כן בו משמע בשבלי לקט<sup>117</sup> שהביא בב"י<sup>118</sup>, דהיתר זה דומה להיתר שאחד מעיין בו<sup>119</sup> דשרי בכל גוונא, דאל"כ לא שייך לומר ועוד, כיון דלא שרי מהאי טעמא אלא בעיון ראשי פרקים והשאר על פה, וגם אין המנהג כן ובדרכי משה<sup>120</sup> כתב שכן המנהג, וכ"מ בט"ז<sup>121</sup> שלא אסר אלא ללימוד שצריך עיון ע"ש. אבל בספר התרומה<sup>122</sup> והגהות מיימוניות<sup>123</sup> ומרדכי<sup>124</sup> כתב ויגמור בחוץ, וכ"מ בב"י וצ"ע:

<b>מז</b> מור בשם בעל התרומה סי' רטו. שו"ע סי"ח.	<b>מז</b> מ"ז סק"ח.
<b>מז</b> משנה י"א, א כפירוש ב' שברש"י שם ר"ה החון. מור וש"ע סי'.	<b>נה</b> ראה תהות מיימוניות פ"ה אות ס בשם מהר"ם מומנבורג. שו"ת הלכות קמנות ח"ב סי' כו.
<b>מח</b> גזרתי יב, ב מור וש"ע שם.	<b>נו</b> רמב"ם פ"ה דמ"ז. מגמרא יב, א. מור וש"ע סי"א.
<b>מט</b> פירש"י שם ר"ה ראשי פרשות. ב"י ד"ה והרב ממשנתות הפוסקים. שו"ע שם.	<b>נז</b> ראה ק"א סי"א.
<b>נ</b> ב"י שם. שו"ע שם.	<b>נח</b> שמואל שם. מור וש"ע שם.
<b>נא</b> שבלי הלקט סי' סד בשם רבי בנימין. שו"ע סי"ט. וראה גם לקמן סי' תעג סוף סי"ח.	<b>נט</b> רבא שם. מור וש"ע שם. ר"ה. ראב"ן שבת סי' שלח. מ"א סק"י. משא"כ פסולת מתוך האוכל, כדלקמן סי' שיש סי"ד.
<b>נב</b> מ"א סק"י.	<b>ס</b> גמרא יב, ב לגירסת הרי"ף והרא"ש שהרמב"ם פ"ה דמ"ז. מגיד משנה שם. מור וש"ע סי"ב.
<b>נג</b> מ"ז סק"ח, וראה גם סק"ד.	

### ציונים לקונטרס אחרון

<b>מז</b> סי' סד.	<b>מז</b> סי' רטו.
<b>מח</b> ד"ה וכתוב בשבלי הלקט.	<b>נ</b> פ"ה אות ס.
<b>מו</b> המבואר לליל בפנים סי"ד (משבלי הלקט שם).	<b>נא</b> רמז רלה.
<b>מז</b> סי"ג.	

## הלכות שבת ערה-רעו

לאור הנר מפני שאינו מכירן וצריך הוא לעיין בהם הרבה<sup>100</sup> עד שיבחין ביניהם ושנא ישבה ויטה אבל השמש הקבוע הואיל ומכירן אינו צריך עיון הרבה להבחין ביניהם<sup>101</sup> לפיכך אם בא לבדוק אין מונעים אותו אבל אין מורין לו לכתחלה לבדוק<sup>102</sup> אע"פ שהוא מותר בדיון שמקרב ידיו לנר להבחין ביניהם<sup>103</sup> חוששים שנא יסתפק מהשמן שבנר<sup>104</sup>.

במה דברים אמורים בנר של שמן אבל נר של נפט<sup>105</sup> כיון שהוא מאוס אין חוששים שיסתפק ממנו ומורין לו לכתחלה ויש אומרים<sup>106</sup> שבנר של נפט אפילו שמש שאינו קבוע מותר לבדוק לאורו מפני שאורו רב<sup>107</sup> ולא יצטרך להמתות ויש לסמוך על דבריהם להקל בדברי סופרים:

יג. נהגו לכסות הקמנים שלא יהיו ערומים כפני הנרות משום בזוי מצוה<sup>108</sup> (וגם בחול יש סכנה לעמוד בפני הנר ערומים):

### רעו דיני נר שהדליק הנכרי בשבת וכו' י"ז סעיפים:

א נכרי שהדליק את הנר בשביל ישראל אסור<sup>1</sup> לכל אדם להשתמש לאורו בשבת אפילו למי שלא הורלק בשבילו שהחמירו בזה חכמים הואיל ונעשית מלאכה גמורה של תורה בשביל ישראל בשבת<sup>2</sup> וכן אם הבעיר מדורת עצים בשביל ישראל אסור לכל אדם מישאל להתחמם כנגדה בשבת<sup>3</sup> ואפילו אם הנכרי נתכוין לטובת עצמו כגון ששכרו ישראל וקצין לו שכר<sup>4</sup> כך וכך בעד כל יום ויום שידליק לו נרות ויבעיר לו מדורות<sup>5</sup> או שקצין לו בעד כל (א) הרלקה והרלקה והבערה<sup>6</sup> ולא צוהו להדליק ולהבעיר בשבתו<sup>7</sup> אלא הוא עושה מעצמו כדי להרבות בשכרו אע"פ<sup>8</sup> אסור ליהנות ממלאכתו בשבת שהואיל וגוף הישראל יהא נהנה בשבת מנוף המלאכה הרי עיקר

### קונטרס אחרון

(א) הדלקה והדלקה בו הדלקה והבערה<sup>א</sup> בו עיין במ"ש בס"ד רמ"ד ג:

- סא רמב"ם שם. מור.
- סב רמב"ם שם. שריע שם. וראה ק"א סק"א.
- סג רב שם. מור וש"ע שם.
- סד ב"י. מ"א ס"ק י"א.
- סה רמב"ם שם. מור וש"ע שם.
- סו נגרא שם לירסת הרמב"ם שם.
- סז ב"י לירסת הרי"ף ורש"י שם. מור ורמ"א ס"ב.
- סח רי"ף ורש"י שם. שריע שם.
- סט וקח ס' טו. ורבי משה סק"ה. רמ"א ס"ח. וי. וראה לעיל ס' טו ש' שנמנעם זה לא היה ערומים בפני המפריס.
- ע פסחים ק"ב. ב. לקמן הל' שמירת גו"ג ס"ט. וראה דרשה סק"א. אליה רבה ס"ק יד. תוספת שבת סוף הסי'. וראה הק"י הלכות ח"א ע' מ. ג.

### סימן רעו

- א תנשה קכב, א. מור וש"ע ס"א. וראה לקמן ס' שבה ס"ט, דרדיונו אפילו אינו כן אלא מעשיו מוכיחים

### ציונים לקונטרס אחרון

- ב ק"א ס"ק א ד"ה ועוד יש לומר והוא עיקר.
- א ציטוט מלקמן סעיף ג.

שלצורך ישראל עשה.  
 ב תו"ט' שם ר"ה ואם. רא"ש פ"ז ס"ב. מור וש"ע שם.  
 וראה גם לקמן ס' שבה ס"ט וס"ז. ס' תקנו ס"א (בהג"ה). וראה תהלה לדור ס' רג סק"ט.  
 ג שבלי הלקט ס' קוב בשם ר"ת. מודכי פ"ק ס' רג. מור וש"ע ס"א.  
 ד תו"ט' שם (שאין אומרים אדעתא הנפשה עבד). ס' התרומה ס' רבב וס' רנב. סמ"ג ל"ח סה (שם, ד). רמ"א ס"א בהג"ה דא'.  
 ה ד"א סק"ב. לפי מה שנתבאר לעיל ס' רמג ק"א ס"ק א שנקרא בקבלת כיון שקיבל עליו כל המלאכה, אמנם כמחרי"ב ר"ה ושנאי שכר יום חור בו מביאור זה, וביאר שאם כל יום מתחשב לבדו נקרא שכר יום. וראה זכרון יוסף ס' צב. ואם הוא שכר שנה ראה לעיל ס' רמב"ם ס"א וש"ג.  
 ו מ"א שם. לפי מה שנתבאר לעיל ס' רמג ק"א ס"ק א ר"ה ועוד יש לומר והוא העיקר.  
 ז שאמרו אף בקבלת, כדלעיל ס' רמ"א וש"ג.